

Oponentský posudek magisterské práce

Název práce: Vývoj přípravy dětí na přijetí eucharistie a svátosti smíření
Autorka práce: Bc. Kateřina Brychtová
Vedoucí práce: Doc. Mgr. Michal Kaplánek, Th.D.
Oponent: Mgr. Ing. Zdeněk Demel

Formální stránka:

Práce má 70 stran textu, 3 strany seznamu literatury s 52 tituly, na které je celkem 137 odkazů formou poznámek pod čarou. Seznam literatury je strukturovaný, je však v něm a v poznámkách pod čarou chyba ve jménu autorů: pozn. č. 106 – správně patří Schrötterovi, P. a J., pozn. č. 109 – správně patří Schrötterová, P. Na str. 34 a 35 chybí v odkazech na zdroj pastýřských listů údaj o čísle stránek. Poznámkový aparát je zbytečně těžkopádný tím, že autorka nepoužívá u opakovaných citací zkrácený tvar díla. Kromě toho je zde poměrně mnoho chyb v interpunkci. V práci mi kvůli přehlednosti schází příloha s uvedením otázek, které autorka položila kněžím jihlavského děkanátu ohledně přípravy na první svátost smíření a první svaté přijímání, a na které se odvolává na str. 44n. Autorka chybně označuje konstituce SC (str. 32) a LG (str. 33) Druhého vatikánského koncilu jako dekrety.

Jazyková stránka:

Text práce je často dost kostrbatý, zejména tam, kde autorka popisuje obsah příruček pro přípravu na první přijetí sv. smíření a eucharistie: často zde jde o jednu větu; autorka by měla používat alespoň středníky. V práci je přinejmenším 10 hrubých pravopisných chyb. Značné množství chyb je též v podřadných souvětích.

Obsahová stránka:

Hned na začátku je třeba upozornit, že v nadpise chybí údaj o tom, že se práce zabývá vývojem přípravy dětí na přijetí eucharistie a svátosti smíření v českých zemích. V úvodu diplomantka nejprve píše o motivech své práce a o její stěžejní literatuře. Na začátku 2. kapitoly, věnované přípravě na přijetí svátostí v dějinách, opět vyjmenovává literaturu použitou pro tuto kapitolu, což je zbytečné, protože ta je zřejmá z citací uvedených v poznámkovém aparátu. Líčení dějin zde zůstává poněkud na povrchu, chybí podrobnější zmínka o křesťanské iniciaci ve staré církvi (přelom 2./3. stol.). Autorka si též zřejmě není vědoma, že nelze beze všeho mluvit o „svátosti“ smíření během celé existence církve; tyto dějiny nejsou kontinuální. A pokud šlo o praxi veřejného pokání, ta nespočívala ve veřejném vyznání hříchů, nýbrž ve veřejně konaném pokání. Autorka také opomenula vznik „ušní“ zpovědi v mnišském prostředí a její rozšíření v Evropě díky působení iroskotské misie. V odstavci 2.5 není jasné, kterého císaře má autorka na mysli: Františka I. nebo Františka Josefa? V třetí kapitole se autorka věnuje dekretu papeže Pia X. „Quam singulari“ z roku 1910 o časném a častém sv. přijímání dětí. Jsou zmíněna pravidla o svatém přijímání a svaté zpovědi dětí a pak autorka líčí, jak byl dekret přijímán kněžími a jak byl jimi uváděn do praxe. V další kapitole autorka popisuje situaci v oblasti první svaté zpovědi a prvního svatého přijímání od začátku 20. stol. do Druhého vatikánského koncilu a probírá materiály, které se v té době používaly pro přípravu na první přijetí svátosti smíření a eucharistie. Stejně si počíná autorka i v 5. kapitole, kde se věnuje situaci po Druhém vatikánském koncilu a v 6. kapitole, kde popisuje současnou situaci. V pojednání situace po II. vatikánském koncilu (str.

33) autorka hrubě zjednodušuje, když říká, že *učení a změny přijaté na tomto koncilu se do naší země v podstatě dostávaly až po roku 1989*. To odporuje skutečnosti: eucharistická liturgie obnovená II. vatikánským koncilem byla u nás zavedena, stejně jako jinde ve světě, od 1. neděle adventní 1969. Obnovená liturgie smíření byla u nás sice zavedena se zpožděním, ale přesto dlouho před rokem 1989 (liturgická kniha v češtině „Obřady pokání“ vyšla v r. 1982). Na téže str. 33 je pak zbytečná zmínka o práci s dětmi na salesiánských „chaloupkách“, nemající žádný vztah k přípravě prvokomunikantů. I v 6. kapitole se autorka vyjadřuje nepřesně, když píše, že po Sametové revoluci došlo k *velkému návratu lidí do církve* a také jí uniklo, že některé katechetické kurzy začaly již před Sametovou revolucí. Nakonec v 7. kapitole autorka srovnává materiály, které se dnes u nás používají pro přípravu prvokomunikantů. Práci by jistě prospělo, kdyby alespoň ve stručnosti obsahovala také srovnání s metodami přípravy prvokomunikantů alespoň v Rakousku a Německu. Také v práci postrádám zmínku o obvyklých termínech konání slavnosti prvního sv. přijímání. Autorka zmiňuje jen *Provodní neděli* (str. 26), aniž by však připojila vysvětlení, že jde o 2. neděli velikonoční. Na dvou místech své práce se autorka zmiňuje o výhradách teologů k úzkému spojování (prvního) sv. přijímání se sv. smíření. Škoda, že se této tématice nevěnovala více též v souvislosti s pokoncilní diskusí o tom, zda prvokomunikanti musí bezpodmínečně předtím slavit (první) svátost smíření.

Závěr:

Diplomová práce představuje poměrně ucelené, i když ne úplné a dostatečně věcné pojednání o vývoji přípravy prvokomunikantů v katolické církvi v českých zemích. I přes uvedené nedostatky doporučuji práci k obhajobě.

V Českých Budějovicích 30. května 2007.